

Programmatoelichting Nieuw Amsterdams Peil

Spotlight op Michel Van der Aa met als speciale gast Wende
Dinsdag 1 mei 2018, Stadsschouwburg Haarlem

Michel van der Aa is een gevierd man in het intercontinentale circuit. Gerenommeerde festivals en concertzalen boden en bieden hem uitgelezen kansen in Beijing, Sydney, Londen, Berlijn, Hamburg, Brussel, Schleswig-Holstein, Venetië, Huddersfield, Rome, Helsinki, Hannover, Luzern (afgelopen zomer), Dallas (vorige maand) en Vancouver (in juni). Daar ontmoet hij het hele palet componisten van zijn eigen tijd.

Een goede reden ons er een aantal voor te schotelen die je in Nederland niet zo vaak ziet en hoort. De IJslandse Thorvaldsdottir typeert hij als 'klanktovenaars'. Dieter Ammann speelt virtuoos met klankwolken en stilte 'met hier en daar een vlaagje jazz'. Anna Meredith bewondert hij om haar 'mooie theatrale stukken', een gulle omhelzing van uiteenlopende genres van hardrock tot songs naast elektronische elementen. Zijn Amsterdamse collega Thomas Bendsdorp heeft een heel persoonlijk en theatraal werk gemaakt met dia's. Het incorporeren van beeld past in de wereld van Michel van der Aa. Wie er bij was heeft het al kunnen ontdekken in menig extended multimedia muziektheaterwerk of orkestpremière.

Van der Aa: 'Niemand van onder de veertig is meer geïnteresseerd in genres.'

The Guardian roemt Van der Aa's volkomen organisch fuseren van muziek, tekst en beeld. De digitale media, de smartphone en touchscreens creëren een voorheen volstrekt ongekende ruimte van beeld en geluid. Alles stroomt. Muziek en beeld zijn even snel verkrijgbaar als warm water uit de kraan. Hoor en zie hoe deze componisten, Van der Aa voorop, daar orde in weten te scheppen en spelen met ons geheugen door te refereren aan analoge media uit een recent verleden, zoals dia's geschoten op 35 millimeter celluloidfilm.

Als curator en componist mocht Van der Aa zijn eigen stempel drukken op dit programma van Nieuw Amsterdams Peil. We krijgen een andere kant van hem te zien. 'Niemand van onder de veertig is meer geïnteresseerd in genres', concludeert Michel van der Aa naar aanleiding van dit programma. 'Het is ook bevrijdend. In mijn opera's laat ik steeds gemakkelijker pop-invloeden toe wanneer de muziek daarom vraagt. Per werk wil ik opnieuw kunnen bedenken wat ik doe.' De setting is kamermuzikaal en intiem, Wende zijn aanjager en inspirator. 'Het begon ermee dat ik mijn werk *For the time being* graag eens door Wende wilde laten zingen. Dan krijg je een meer poppy geluid. Daar kwam al snel uit voort dat we ook samen iets nieuws zouden maken.' Dat werden de vijf songs waarmee dit concert besluit. 'In haar muziek maken zit een enorme overgave en urgentie. Ook als we zonder publiek aan het jammen zijn in de studio. Ze is gewoon zo, ze kan niet anders.' Zelf pakt Van der Aa zijn gitaar weer op, het instrument dat hij vanaf zijn negende jaar bespeelt. Vroeger vond hij meer tijd om te oefenen. Daar is door zijn succes als componist de klad in gekomen. Niettemin werd er de afgelopen weken weer intensief gerepeteerd, ook door hemzelf.

Anna Thorvaldsdottir – Luminance

Aan kop gaat de IJslandse componiste Anna Thorvaldsdottir. 'Zij kleurt heel fraai. Het is echt een klanktovenares. Het leek mij een mooi meditatief begin', aldus Van der Aa.

Paukenslagen, het lage coloriet van een soundscape en 'spooky' snarensnel roepen in *Luminance* direct een magische sfeer op. Het stuk werd 25 mei 2014 ten vuurdoop gehouden in Reykjavik en al vier dagen later in Washington. Het is het eerste deel van Thorvaldsdottirs vierluik *In the light of Air*, geschreven voor het International Contemporary Ensemble (ICE). In totaal veertig minuten muziek voor altviool, cello, harp, piano slagwerk en 'fixed electronics' zoals zij het noemt, met lichtinstallatie en metalen ornamenten van beeldend kunstenaar Svana Jósepsdóttir. 'Het werk stroomt van het ene deel naar het andere middels een vloeiende textuur van klankmaterialen en harmonieën', expliceert ze op haar website. 'Het muzikale materiaal is geconstrueerd met de focus op subtiele nuances en poëtische texturen die lyrische gebaren vormen.' Van der Aa vertaalde de oorspronkelijke harppartij naar zijn gitaar.

Thomas Bendsorp – The House of Breath

Het werk van Thomas Bendsorp toont raakvlakken met Van der Aa's muziektheater. Thomas Bendsorp maakt instrumentale muziek, elektronische muziek, video's en klankinstallaties. De laatste tijd concentreert hij zich op compositie en klankdesign in combinatie met filmmateriaal of amateurfilms uit de oude doos en tekst.

'Ik werk nu aan stukken waarvoor ik de poging je iets te herinneren als uitgangspunt gebruik.' Het resultaat is een mix van door hem bewerkt documentair materiaal en fictie. *'The House of Breath* bevat dia-projecties van het huis uit mijn kindertijd. Vrijwel alle mensen en dieren zijn van de dia's verwijderd, waardoor alleen het ruimtelijk decor van een jeugd resteert.' Een voice-over beschrijft eerst de tuin, dan de buitenkant van het huis, vervolgens de zitkamer en keuken om ten slotte aan te landen op zolder, waar een kleine kamer is gemaakt voor een kind. Componist en performer Genevieve Murphy sprak de band in. Aan de hand van de dia's doet zij een poging de ruimte en van wat daar geweest is te reconstrueren. De teksten zijn van hemzelf of van de Amerikaanse schrijver William Goyen (1915-1983). 'Je hoort een paar quotes uit het Goyens boek *The House of Breath*', legt Bendsorp uit. 'Het zijn zinspelingen op het waarom van de afwezigheid van het kind, al blijft alles vrij abstract en mysterieus. Het zou ongeveer moeten werken als een soundtrack bij een film, maar dan zonder dat er sprake is van een echte filmvertoning.' Er is muziek, stilstaand beeld, tekst en het ensemble bespeeld behalve de instrumenten ook blaadjes papier, een grote pan en een gedroogde tak. Het is aan ons als luisteraars alle elementen te absorberen en te laten interfereren met onze eigen herinneringen.

Anna Meredith – Tuggemo

In *Tuggemo* gaan de strijkers frenetiek en speels tekeer boven een pulserende laag poprock van percussie en baslijnen. De Schotse componiste Anna Meredith is volledig thuis in zowel akoestische als 'wired' elektronica, met een voorkeur voor lo-fi.

Zeker sinds de succesvolle release van haar debuutalbum *Varmints* (maart 2016 op Moshi Moshi Records) heeft ze rap naam gemaakt met art pop, experimentele rock en fascinerende installaties. 'Tuggemo' is een oud Engels vergeetwoord. Het staat voor een tsjilpende zwerm vogels of wolk muggen. 'Het werk gaat vooral over snelle wendingen in richting en energie', legt Meredith uit. Ze schreef het voor het '50 for the Future Project' van het Kronos Quartet. Op 14 maart jongstleden klonk het nog in nachtclub The Victoria (Dalston, Oost-Londen) vergelijkbaar in sfeer en uitstraling met Paradiso in Amsterdam. In deze serie van Nieuw Amsterdams Peil klinkt de Nederlandse première. Michel van der Aa voelt zich verwant met Meredith. 'Vooral ook de optimistische geest die uit haar muziek spreekt. In die zin is ze te vergelijken met iemand als de componist Richard Ayres.'

Michel van der Aa – For the time being

Flarden herinnering waren ook door *For the time being* van oorsprong gecomponeerd voor de mezzosopraan Christianne Stotijn en haar broer, de contrabassist Rick Stotijn en violiste Janine Jansen voor wie Van der Aa in 2014 een *Violconcert* schreef.

Hoofdtitel en subtitel van het eerste deel zijn ontleend aan regels uit *And How Are We Today?* De tekst daarvan klinkt volledig in de afsluitende song. *And How Are We Today?* en *Miles Away* zijn gedichten van Carol Ann Duffy. Geboren in Glasgow uit Iers-katholieke ouders, groeide ze op met vier broers in de Midlands van Engeland. Haar poëzie komt op voor mensen in een sociaal achtergestelde positie. In 2009 werd ze uitgeroepen tot Poet Laureate of the United Kingdom, als eerste vrouw en lesbienne ooit.

Het eerste deel van *For the time being*, voor viool en contrabas, gaat hier in première. De andere delen ontstonden al eerder in opdracht van het Grachtenfestival en het Internationaal Kamermuziekfestival Utrecht. *Miles Away* begint als een verstilde monoloog en krijgt meer ritmische energie naarmate de protagoniste heviger in gevecht gaat met het ongrijpbaar residu van een verloren geliefde. Verontwaardiging en opstandigheid tegen artificiële leegte regeren in *And How Are We Today?* Percussieve elementen en flietsende jazzy akkoorden intensiveren het spektakel. De zon gaat voor even op rond de fraaie dichtregel: 'Real flowers die, but at least they're a comfort to us all.'

Dieter Ammann – Après le silence

Tijdens het zomerfestival van 2017 in Luzern kwam het tot een persoonlijke ontmoeting tussen Michel van der Aa en Dieter Ammann. 'Hij heeft met *Après le silence* een prachtig klankstuk gemaakt. Ik vind het knap hoe hij met extended techniques en abstracte klanken toch een heel intuïtief klinkend, aansprekend werk weet te maken', verklaart Van der Aa zijn keuze.

'Zo nu en dan waait er een bries jazz door zijn muziek. Zijn strijkkwartetten vind ik buitengewoon intrigerend. Die partituren zien letterlijk zwart van de noten.' Ammanns pianotrio *Après le silence* refereert aan de lange stilte die aan deze muziek vooraf is gegaan. En aan de behoefte van de rond zijn dertigste aan het componeren geslagen jazzpianist Ammann, zich na decennia 'stilte' muzikaal zo veelomvattend als mogelijk uit te drukken.

Een breed palet uitdrukkingmiddelen wordt aangewend, vervreemdende klanken en extraverte virtuositeit. Statische texturen staan in afwisseling met woeste beweging. Kinetische momenten kunnen plotseling weer omslaan en bevriezen. De werkwijze van Ammann is niet strikt systematisch, eerder een naar voren tasten, waarbij hij zich laat leiden door associaties en zijn innerlijk kompas. Het onverwachte is hier tot thema verheven. Geen enkele toestand is blijvend. Deze muziek verkeert in een permanente staat van geboorte.

Michel van der Aa – Transit

In *Transit* combineerde Van der Aa in 2009 een eerdere compositie voor piano met een eigen film uit 2002. Het fysieke en theatrale pianowerk (*Just Before* ontstaan rond 2000) kent zowel lyrische momenten als ostinato's die de roffel van een specht lijken te evenaren. De pianist verkeert in dialoog met een soundtrack van pianomateriaal.

De korte film *Passage* is geproduceerd op de New York Film Academy waar Van der Aa een opleiding filmregie voltooide. De film is opgenomen in zwartwit op 16 millimeter film met de acteur Joe Bendavid. In *Transit* interacteren de bewegingen van de pianist met die van de acteur. Bewegingen van de pianist zijn deels puur choreografisch en gericht op samenspel met de acteur, dus niet altijd op klankproductie. Neem bijvoorbeeld het manische mimen van een cluster in het basregister. Het werk exploreert daarmee ook de impact die de gebarentaal van een performer maakt, los van de klank. De focus schiet snel heen en weer tussen het virtuoze spel en het projectiescherm waarop een oude man zich verbijst in eenzaamheid, gevangen in zijn eigen huis, op de grens van krankzinnigheid.

Michel van der Aa / Wende – Songs

Wende en Michel storten zich ten slotte met de hele band op vijf gloednieuwe Songs.

Yoga-oefening, *Zomaar* en *Laat mij het zijn* zijn op poëzie van Dimitri Verhulst uit zijn bundel *Stoppen met roken in 87 gedichten*, waaruit Wende zelf al eerder *Vrij me* zong. Nog voor de Amsterdamse première onthult Van der Aa alvast de essentie: '*Dans la nuit*, voor de hele band en elektronica, is heel spacy als een LSD-trip. Onze muziek op *Yoga-oefeningen* is in de stijl van Rammstein', verwijst hij naar de Oost-Duitse 'Tanzmetall'-band die theatraal uitpakt met 'gothic' shows met rook en vuur spuwende stalen engelenvleugels aan een leadzanger die onverstoorbaar doorzingt. '*Laat mij het zijn* kreeg samen met *Zomaar* al een vuurdoop op televisie, in het programma *Podium Witteman*. Ruim een week voor deze première is alles nog volop in ontwikkeling. In de studio vinden Wende, Michel en de musici van NAP blindelings hun weg.

© Huib Ramaer, april 2018.

Gezongen teksten

Michel van der Aa

For the time being

Tekst: Carol Ann Duffy (1955)

Miles Away

I want you and you are not here. I pause in this garden,
breathing the colour thought is before language into still air.
Even your name is a pale ghost and,
though I exhale it again and again, it will not stay with me.
Tonight I make you up, imagine you,
your movements clearer than the words
I have you say you said before.
Wherever you are now,
inside my head you fix me with a look,
standing here whilst cool late light dissolves into the earth.
I have got your mouth wrong, but it still smiles.
I hold you closer, miles away, inventing love,
until the calls of nightjars interrupt and turn
what was to come, was certain, into memory.
The stars are filming us for no one.

And How Are We Today?

The little people in the radio are picking on me again.
It is sunny, but they are going to make it rain.
I do not like their voices,
they have voices like cold tea with skin on. I go O O O.
The flowers are plastic. There is all dust on the petals. I go Ugh.
Real flowers die, but at least they are a comfort to us all.
I know them by name, listen. Rose. Tulip. Lily.
I live inside someone else's head.
He hears me with his stethoscope,
so it is no use sneaking home at five o'clock to his nice house
because I am in his ear going Breathe Breathe.
I might take my eye out and swallow it
to bring some attention to myself.
Winston did. His name was in the paper.
For the time being I make noises to annoy them
and then I go BASTARDS.

Michel van der Aa / Wende – Songs

1. This is not love

Tekst: Fernando Pessoa (1888-1935)

I came here
To wait for no one
To watch everyone wait
To be everyone else waiting
To be the anxious waiting of everyone else

I sleep and I unsleep
On the other side of me
The silence of the house touches infinity

This is not love
This is not love
This is not love
This is not love

All I see is something else
The sleeping tide, the raging tide, the echo of another tide that flows
I blink I breathe I sigh
My skin and the skin of the pillowcase
Are like two people touching in the shadows

This is not love
This is not love
This is not love
This is not love

Rip all the doors off their hinges!
Pull the house down on top of with
Fall with me to the ground from exhaustion
Dash with me into the walls until we're dazed

I want to live at large in the open air
I want to run like rain down the walls
I want to mix in, to be swept along
To be tossed into the sea
Anything but to keep on sitting here quietly!

I came here
To wait for no one
To watch everyone wait

2. Dans la nuit sans lueur

Tekst: Raphaële Lannadère (1981)

Dans la nuit sans lueur,

Je ne plongerai pas
Sans un peu d'impudeur,
De panache ou de coeur.

Je ne plongerai pas
Sans que, tout en moi gronde,
comme un orage qui sonde
la terre en plein été.

Dans la nuit sans lueur,
Au moins, j'enragerai,
Et si la lumière meurt,
J'enragerai quand même,
Poings serrés
Car je t'aime

Dans le fleuve ténébreux,
Je n'abandonnerai pas,
Ma colère ou ma joie
Au courant malheureux

Je n'abandonnerai pas,
Sans un mot soleilieux
Sans crier quelquechose
Aux oiseaux ou aux roses

Dans le fleuve ténébreux,
Au moins, je cracherai
mon rire rocailleux,
Je sourirai quand même

Pour te dire
Que je t'aime

Et même dans les ténèbres,
Je sourirai quand même
Yeux fermés
car je t'aime
car je t'aime

3. Laat mij het zijn

Tekst: Dimitri Verhulst (1972)

laat mij het zijn die overblijft
wanneer je gaat
zo ben jij het die het wordt bespaard
te zien dat winters blijven komen

ook als wij ons niet meer kunnen warmen
aan elkaar.

laat mij je overleven zij het niet te lang
zodat ik je missen kan
en ik zal er mij van vergewissen dan
dat het duister zuigt, de leegte trekt
niets ergers dan te moeten wachten
en toch klaar te zijn voor het vertrek

laat mij het zijn die straks alleen ontbijt
met lange tanden naast de krant
ik kom je dagelijks tekort
ik sleep mij van spleen naar wee
en wil vooral niet dat het beter wordt
mijn lief, mijn lief, mijn lief

Laat mij het zijn
Laat mij het zijn
Laat mij het zijn

geef mij de rouw, ik zal ze dragen
voorbij mijn kunnen, in alle koppigheid
ik drentel door mijn al te lange dagen
van kop tot teen gehuld in ochtendgrijs
en ik zal drinken hoewel ik 't niet verdraag
op ons, dat we mochten, eventjes bestaan

geef maar aan mij de eenzaamheid
en ik zal onbedaarlijk wenen
wanneer ik met mezelf ga spelen
aan ons denkend, hoe het was
'k zal van je dromen in detail
en daarna komen en kapot gaan bovenal
mijn lief, mijn lief, mijn lief

Laat mij het zijn
Laat mij het zijn
Laat mij het zijn

ga jij mij voor maar in die domme dood
ons bed ligt slechter dan het graf
ik zal naar je tasten in de nacht
je wordt de leegte die mijn schoot niet past
de mens een muur die duizend malen horen zal
hoezeer ik jou heb liefgehad

4. Yoga-oefeningen

Tekst: Dimitri Verhulst

Verbeeld je de verbeelding
Geef haar de macht die de mens niet toebehoort
Droom jezelf een stad totdat je er echt in woont
Denk je gedachten door de muur
De dag bestaat omdat je er in gelooft

Bal je vuist tot een essentie
Pak een bijl en bouw ermee
Er is geen dromen zonder denken
Er is geen branie zonder brein
Zwicht niet voor het zwijgen
Drijven is voor de doden
En het graf geeft niets om groot gelijk

Het is niet knusser in de kudde
Sta op en stamp en brul je boeien los en en bral
Tenslotte: eenzaam was je al
Sta op en stamp en brul je boeien los en en bral
Tenslotte: eenzaam was je al

Geloof in het leven voor de dood
Dat het er is
Dat het kan komen
Hier is het niet veilig, maar het is een onderkomen
Ga desnoods op zoek naar God
En vindt wat je niet zocht,
Ja, ga desnoods op zoek naar God
En vindt wat je niet zocht
Bouw een berg van je bedenksels en beklim em dan
Keil een kei naar je verleden
Dat je beneden achterliet
En tel al je verdriet tot de steen tot stilstand komt
Kijk de diepte in de ogen
Tot je verandert in jezelf
En daal dan pas af om nergens thuis te komen
Kijk de diepte in de ogen
Tot je verandert in jezelf
En daal dan pas af om nergens thuis te komen

Verbeeld je de verbeelding
Geef haar de macht die de mens niet toebehoort
Droom jezelf een stad totdat je er echt in woont
Denk je gedachten door de muur

De dag bestaat omdat je er in gelooft

Bal je vuist tot een essentie
Pak een bijl en bouw ermee
Er is geen dromen zonder denken
Er is geen branie zonder brein
Zwicht niet voor het zwijgen
Drijven is voor de doden
En het graf geeft niets om groot gelijk

Het is niet knusser in de kudde
Sta op en stamp en brul je boeien los en en bral
Tenslotte: eenzaam was je al
Sta op en stamp en brul je boeien los en en bral
Tenslotte: eenzaam was je al

Verover verte met verlangen
Reis door het grijs tot kleuren kiemen
Zet je kop niet in de strop
En droom die droom teloor
Verover verte met verlangen
Reis door het grijs tot kleuren kiemen
Zet je kop niet in de strop
En droom die droom teloor

Vooruit verleg die steen en ga vervolgens naamloos heen

Wij hebben geen gewicht
Wij wissen niet wat was
Tel tot nul
En wij vallen van de wereld af
Maar verleg die steen
En speel dat je belangrijk was

5. Zomaar

Tekst: Dimitri Verhulst

Ik wandel soms nog in mijn dromen
door het huis dat mij niet verlaat
ik vind er blindelings mijn weg
en zeker elke schakelaar
links staat de kast waarop ik vast
al mijn geluk heb neergelegd.

Het zicht op zee op de kalender
die naarstig onze dagen telt,
foto's van wij tezamen aan de muur,

een stapel boeken op de grond,
een vlek van wijn, de geur van hond
die kwam aangespoeld

Het winterlicht op mijn gezicht
wanneer ik door het keukenraam
kijk naar het kind dat we niet kregen
hoe het in de tuin is aan het spelen
dat het zomaar eventjes bestaat.

Biografieën

Componisten

Michel van der Aa

De Nederlandse componist / regisseur Michel van der Aa (1970) is in de hedendaagse muziek een rasechte multidisciplinair kunstenaar die compositie combineert met film- en toneelregie en het schrijven van scripts. Tot zijn vocabulaire horen klassieke instrumenten, stemmen, elektronische klank, acteurs, theater en video.

Voordat hij compositie studeerde bij Diderik Wagenaar, Gilius van Bergeijk en Louis Andriessen studeerde hij voor opnameleider aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waarna hij zijn talenten verder ontwikkelde met een opleiding filmregie aan de New York Film Academy en bij het Lincoln Center Theater Director's Lab (een intensieve cursus toneelregie). Zijn muziek wordt wereldwijd uitgevoerd door de meest vooraanstaande ensembles en orkesten, en als componist stond hij centraal tijdens het Perth Tura New Music Festival en het Holland Festival. Hij was de eerste Nederlandse componist die de prestigieuze Gaudeamus Prijs won in 1999 en in 2013 ontving hij zowel de Grawemeyer Award als de Mauricio Kagel Muziekprijs. In 2015 ontving hij de Johannes Vermeer Prijs 2015. In 2016 ging zijn kameropera *Blank Out* in het Muziekgebouw in première. Afgelopen maand beleefde zijn *Violin Concerto* (2014) de première in de Verenigde Staten, uitgevoerd door Janine Jansen en Philadelphia Orchestra, evenals zijn volledig geënceneerde *Sunken Garden* (2011/2012) in Dallas Opera.

Anna Thorvaldsdottir

Anna Thorvaldsdottir (1977) is een IJslandse componist en winnaar van de Nordic Council Music Prize in 2012. Ze studeerde compositie aan de Universiteit van Californië, San Diego, en behaalde daar haar MA en PhD.

Inspiratie voor haar muziek haalt ze uit landschappen en de natuur. Ze werkt vaak met grote geluidsstructuren, met als resultaat een raadselachtige, lyrische sfeer. Haar werk wordt regelmatig uitgevoerd in Europa en de VS, onder andere door het International Contemporary Ensemble (ICE), New York Philharmonic, Los Angeles Philharmonic en Bang on a Can All-Stars. In 2015 ontving ze de Kravis Emerging Composer award van het New York Philharmonic met een geldprijs voor het schrijven van een compositie. Afgelopen maand ging onder leiding van Esa-Pekka Salonen *Metacosmos* in première.

Anna Meredith

Anna Meredith (1978) is een Britse componist en uitvoerder van elektronische en akoestische muziek. Ze was componist-in-residence bij het BBC Scottish Symphony Orchestra en huis-componist bij Sinfonia Viva.

Haar muziek is uitgevoerd bij de BBC Last Night of the Proms, flashmob body- percussion-uitvoeringen, Apple-advertenties, films, installaties en documentaires, popfestivals, in clubs en klassieke concertzalen wereldwijd. In maart 2016 bracht ze haar debuutalbum *Varmints* uit, waarvoor ze de SAY Award (Scottish Album of the Year) ontving. Met de band waar ze vervolgens mee tourde stond ze op festivals als Glastonbury en Rewire en in 2017 volgde een Amerikaanse tournee, inclusief een optreden op SXSW. Onlangs schreef ze haar eerste filmsoundtrack voor Bo Burnhams film *Eighth Grade*. Momenteel werkt ze aan een nieuw stuk voor visual en orkest in opdracht van BBC Proms, Edinburgh International Festival en 14-18 Now.

Thomas Bensdorp

Thomas Bensdorp (1981) is een Amsterdamse componist en intermedia kunstenaar. Hij studeerde compositie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, muziektechnologie aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht en film en nieuwe media aan de Universiteit van Amsterdam.

Thomas studeerde bij Gilius van Bergeijk, Martijn Padding, Yannis Kyriakides en Cornelis de Bondt. Zijn werk bestaat uit instrumentale en elektronische muziek, video's en geluidsinstallaties. Hij componeerde voor hedendaagse muziek-ensembles, popbands, laptops, straatorgels, geautomatiseerde muziekdozen, musea, theater, dans en film. Hij combineert compositie en geluidsontwerp met opnieuw bewerkte archief- of amateurfilmbeelden en tekst. Een terugkerend thema in zijn recente werk is de invloed van opnametechnieken op (collectieve) herinnering en perceptie.

Dieter Ammann

De Zwitserse componist Dieter Ammann (1962) is eveneens een veelzijdig musicus (basgitaar, trompet, cornet en keyboard). Hij studeerde schoolmuziek op de Akademie für Schul- und Kirchenmusik in Luzern en enkele semesters aan de Swiss Jazz School in Bern.

Hij werkte enige tijd in de jazz en geïmproviseerde muziek en speelde in de vroege jaren 80 in de freefunkband Donkey Kong's Multiscream en met slagwerker Marco Käppeli. Daarna studeerde hij theorie en compositie aan de Musik-Akademie in Basel en volgde masterclasses bij Wolfgang Rihm en Witold Lutoslawski. In de jaren 90 verschoof zijn werkgebied naar zijn componeren en hij ontving vele nationale en internationale onderscheidingen. Hij geeft muziektheorie en compositieles aan de Musikhochschule Luzern.

Wende

Wende ontwikkelde zich de afgelopen jaren als een van de meest veelzijdige en spraakmakende artiesten en performers van Nederland. Of het nu pop, elektro, klassiek of hedendaagse muziek is, of zelfs een film, ze slaagt er steeds weer in haar publiek diep te raken.

Rode draad bij alles wat ze doet; Wende wil verhalen vertellen, met een eigen stem en kracht, dwars door alle genres heen.

Net afgestudeerd aan de Amsterdamse Toneelschool in 2004 debuteerde ze met *Quand tu dors*, interpretaties van Franse chansons samen met het gerenommeerde Metropole Orkest. Hiervoor ontving ze meerdere onderscheidingen, waaronder twee Edisons en een Gouden Harp. Ze continueerde het succes met haar volgende platen, onder andere in 2009 het Engelse album *No. 9* en in 2013 *Last Resistance* met de Berlijnse producers Tilman Hopf en Nackt. In 2015 schreef Boudewijn Tarenskeen voor haar en pianist Gerard Bouwhuis een *Winterreise*. Ze werkte samen met Het Gelders Orkest en Amsterdam Sinfonietta en in 2017 bracht ze haar show *MENS*. In 2016 werd ze gekozen als lid van de Akademie van Kunsten (KNAW). Afgelopen weekend ontving Wende de Annie M.G. Schmidtprijs voor *Voor alles* op tekst van Joost Zwagerman.

Nieuw Amsterdams Peil

Nieuw Amsterdams Peil (NAP) werd in 2005 opgericht door violiste Heleen Hulst en pianist Gerard Bouwhuis. Als collectief richten zij zich op het spelen van een breed kamermuziek- en muziektheater repertoire in een flexibele bezetting. Hun focus ligt hierbij op de muziek van nu.

De musici voelen zich eerder een 'band' dan een ensemble: weinig hiërarchie en veel eigen inbreng door iedere speler afzonderlijk. Onderscheidend zijn de vele nieuwe muziektheater producties die voor NAP worden geschreven waarin de ideeën van de componist altijd centraal staan. Voorbeelden van succesvolle interdisciplinaire projecten met Nederlandse componisten zijn: *Urwald* van Arnold Noordegraaf (met film), *Giacometti* van Elmer Schönberger (met dans), *Conversations with my mother* van Benedict Weisser (met toneel), *Narcissus* van Calliope Tsoupaki (met geur), *Aan Barrels* met muziek van Reza Namavar en Janco Verduin (voor draaiorgel), *Reclining Woman* van Astrid Kruisselbrink (met beeldende kunst) het spraak-makende muziektheater *Anaïs Nin* van Louis Andriessen en meest recentelijk *Uwe Leipe Mastdramnis* van Rob Zuidam in regie van Jeroen De Man met mezzosopraan Gerrie de Vries.